

A lengyel kormány állásfoglalása

Varsó (MTI)

A lengyel kormány szombaton a PAP hírügynökség útján közzétette a Szolidaritás szakszervezettel való együttműködésének feltételeit tartalmazó állásfoglalását.

— A mélyülő gazdasági válság és a növekvő politikai feszültség leküzdése érdekében a társadalmi erők széles körű összefogására van szükség — mutat rá a kormánydokumentum. A lengyel minisztertanács sürgeti, hogy a Szolidaritás mielőbb lépjen az építő együttműködés útjára, és hagyjon fel az állásfoglalás kereteit túllépő politikai tevékenységgel. A kormány követeli, hogy a Szolidaritás tagjainak és kiadványainak állásfoglalásai ne irányuljanak a Lengyel Népköztársaság szövetségi kapcsolatai ellen, és ne kérdőjelezzék meg a Lengyel Egyesült Munkáspárt vezető-szerepét.

Varsóban szombaton nyilvánosságra hozták a pénteki sztrájkok által okozott károkról szóló jelentést. A feketeszen-bányászok a pénteki négyórás termelésleállítás 200-250 ezer tonna veszteséget okozott.

A varsói televízió beszámolója szerint a Szolidaritás sziléziai regionális szervezetének felhívása ellenére több üzemen a dolgozók nem csatlakoztak a figyelmeztető sztrájkokhoz, számos vállalatnál pedig lerövidítették a munkabeszüntetés időtartamát. A televíziós riport tanúsága szerint a munkások között a sztrájkot illetően olyannyira megoszottak a vélemények, hogy néhol a vita tetlegességig fajult.

Az ágazati szakszervezetek egyeztető bizottsága nyilatkozatban ítéte el a politikai feszültség elmélyítését szolgáló tüntetések szervezését, s egyúttal határozottabb fellépést követelt az ország politikai vezetésétől. Az autonóm szakszervezetek konföderációja ugyancsak az utcai tüntetések és a sztrájkok szervezésével szemben foglalt állást.

Jozef Glemp, a lengyel katolikus egyház vezetője munkára, a betakarítás gyors elvégzésére szólította fel a lakosságot. Glemp televíziós nyilatkozatában kijelentette: mindent meg kell tenni azért, hogy Lengyelországot elkerülje az éhínség veszélye.

Az MSZMP KB üdvözlő távirata

Budapest (MTI)

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága táviratban üdvözlötte a Szenegáli Függetlenségi Munkapárt alakuló kongresszusát.

Kubai-mexikói tárgyalások

Havanna (MTI)

Fidel Castro és José López Portillo mexikói elnök pénteken délután a Mexikóhoz tartozó Karib-tengeri Cozumel szigetén megkezdté hivatalos tárgyalásait.

Jól értesült körök szerint a két államfő megvitatta a Kuba és Mexikó közötti kereskedelmi, technológiai és ipari együttműködés fejlesztésének lehetőségeit, és a nemzetközi helyzet időszéri kérdéseiről cserélte véleményét.

Főlkészülés az ötnapos munkahétre

(Folytatás az 1. oldalról.)

ban nem csökken, tekintettel arra, hogy e területeken a munkaidőt nem az általánosan érvényes munkaidő hossza, hanem a munkakör jellege határozza, illetve határozza meg. (E körben azoknak a dolgozóknak a munkaidője csökkenthető, akiket több műszakos munkarendben foglalkoztatnak és az átmeneti munkaidő megváltoztatásának elengedhetetlen feltételeként megkövetelik a munkaidő csökkenését a munkakör jellege határozza meg.)

Az ötnapos munkahét bevezetésével kapcsolatos munkaidő-csökkenés mellett — az eddigiektől eltérően — a munkaközi szünet egyetlen dolgozó csoportnál sem része a törvényes munkaidőnek. A gyakorlatban sok esetben bizonytalanságot okoz a munkaközi szünet értelmezése, mert esetenként nemcsak az étkezésre szolgáló, hanem az egyéb, a normába beépített, illetve a normák megállapításánál figyelembe vett szüneteket is munkaközi szünetnek tekintik.

A munkavégzés sajátosságából fakadóan az egyes műszakokat pihenés céljából, egészségügyi szempontokból — a teljesítménykövetelményekbe, időbéresekbe a munkavégzés rendjébe épített — meghatározott időtartamú szünetekre megszakítják. (Ezen idő alatt a dolgozók pihenhetnek, tornázhatnak, társalghatnak, uszonnázhatnak, tisztálkodhatnak stb.) Az ilyen szüneteket a rájuk vonatkozó külön rendelkezések és a kollektív szerződés szerint lehet biztosítani úgy, hogy azok továbbra is a munkaidő részét képezik; ezek a szünetek nem minősülnek munkaközi szünetnek.

A munkaközi szünet kiadásának módját a munka jellege és a munkaidő beosztása lényegesen befolyásolja. A munkaközi szünetet általában a munkaidő megszakításával kell biztosítani. Ettől csak akkor lehet eltérni, ha azt a munka természete, a technológia jellege vagy a munkaidő beosztása indokolja. Pl.: ha a technológia nem teszi lehetővé a munkahely elhagyását, az egészségre ártalmas munkakörökben dolgozók az egészségügyi szempontból megállapított hosszabb szünetben ékezhetnek, a főkezde ideje a munkaidő kezdete vagy vége előtt van. Ilyen esetekben a munkaközi szünetet a munkaidő megszakítása nélkül a munkaidő előtt vagy után lehet kiadni. Eltöltésének helyét a kollektív szerződésben kell szabályozni.

A munkaidőn kívül biztosított munkaközi szünetre ez ideig járó külön díjazás fizetését az ötnapos munkahét bevezetésétől meg kell szüntetni. A bércsökkenés elkerülése érdekében a külön díjazást a munkabérek (időbérek) a dolgozók alapbérére kell beépíteni. Ennek következtében az eddig kiegészítő fizetésként adott összeget — a hasonló elkülönítést jelentő — pótlékként sem lehet folyósítani.

A beépítést követően a három és fél túlóra után járó munkaközi szünetre sem kell külön díjazást biztosítani. Az eddig ilyen címen fizetett összeget nem kell és technikailag nem is lehet beépíteni az érintettek bérébe, mert ez nem volt rendszeres juttatás. (Ennek az összegnek a jelentős része az általánosan épülő bevételekbe, a túlmunkáért járó díj is emelkedik a rendszeres munkaközi szünetre járó külön díjazás beépítésével.) Az ötnapos munkahétre történő áttéréssel nem változik azoknak a dolgozóknak a köre, akiknek nem jár munkaközi szünet. Továbbra sem kell tehát munkaközi szünetet biztosítani azoknak a dolgozóknak, akik munkakörükben fogva a munkaidőn belül bármikor ékezhetnek, illetve akiknek munkaköre egészben vagy részben kényszeríti a munkaidőnél hosszabb munkaidőre, a munkaidő négy órát nem haladja meg, valamint azok a munkásokon, amelyek a munkaidő a négy órát nem haladja meg. A rendelkezés nem értelmezhető úgy, hogy az általában a nem fizikai dolgozókra vonatkozik. E rendelkezés alapján ugyanis — eddig is és továbbra is — a munkaidő jellegéből fakadóan csak azoknak a dolgozóknak nem jár munkaközi szünet, akik egészben vagy részben kötetlen munkaidőben vagy készenléti jellegű munkakörben dolgoznak, s így a munkavégzés megszakítása nélkül tudnak ékezni.

Az előbbi körön kívül eső nem fizikai dolgozóknak korábban és az új szabályok szerint is munkaközi szünetet kell biztosítani. Az eddigi szabályok azonban lehetővé tették, hogy ezt a munkaidőn belül adják ki. Az új rendelkezések a munkaközi szünet kiadásának ezt a módját megszüntették: az ötnapos munkahét bevezetésétől a nem fizikai dolgozók részére is a munkaidőn kívül kell tehát a munkaközi szünetet kiadni.

1981. július 1-től csak meghatározott munka- és egészségügyi szempontok alapján a munkaidő csökkenését megkövetelő munkaközi szünetet lehet biztosítani. Az új szabályok azonban lehetővé tették, hogy ezt a munkaidőn belül adják ki. Az új rendelkezések a munkaközi szünet kiadásának ezt a módját megszüntették: az ötnapos munkahét bevezetésétől a nem fizikai dolgozók részére is a munkaidőn kívül kell tehát a munkaközi szünetet kiadni.

1981. július 1-től csak meghatározott munka- és egészségügyi szempontok alapján a munkaidő csökkenését megkövetelő munkaközi szünetet lehet biztosítani. Az új szabályok azonban lehetővé tették, hogy ezt a munkaidőn belül adják ki. Az új rendelkezések a munkaközi szünet kiadásának ezt a módját megszüntették: az ötnapos munkahét bevezetésétől a nem fizikai dolgozók részére is a munkaidőn kívül kell tehát a munkaközi szünetet kiadni.

1981. július 1-től csak meghatározott munka- és egészségügyi szempontok alapján a munkaidő csökkenését megkövetelő munkaközi szünetet lehet biztosítani. Az új szabályok azonban lehetővé tették, hogy ezt a munkaidőn belül adják ki. Az új rendelkezések a munkaközi szünet kiadásának ezt a módját megszüntették: az ötnapos munkahét bevezetésétől a nem fizikai dolgozók részére is a munkaidőn kívül kell tehát a munkaközi szünetet kiadni.

Az ötnapos munkahét bevezetésével kapcsolatos munkaidő-csökkenés mellett — az eddigiektől eltérően — a munkaközi szünet egyetlen dolgozó csoportnál sem része a törvényes munkaidőnek. A gyakorlatban sok esetben bizonytalanságot okoz a munkaközi szünet értelmezése, mert esetenként nemcsak az étkezésre szolgáló, hanem az egyéb, a normába beépített, illetve a normák megállapításánál figyelembe vett szüneteket is munkaközi szünetnek tekintik.

A munkavégzés sajátosságából fakadóan az egyes műszakokat pihenés céljából, egészségügyi szempontokból — a teljesítménykövetelményekbe, időbéresekbe a munkavégzés rendjébe épített — meghatározott időtartamú szünetekre megszakítják. (Ezen idő alatt a dolgozók pihenhetnek, tornázhatnak, társalghatnak, uszonnázhatnak, tisztálkodhatnak stb.) Az ilyen szüneteket a rájuk vonatkozó külön rendelkezések és a kollektív szerződés szerint lehet biztosítani úgy, hogy azok továbbra is a munkaidő részét képezik; ezek a szünetek nem minősülnek munkaközi szünetnek.

A munkaközi szünet kiadásának módját a munka jellege és a munkaidő beosztása lényegesen befolyásolja. A munkaközi szünetet általában a munkaidő megszakításával kell biztosítani. Ettől csak akkor lehet eltérni, ha azt a munka természete, a technológia jellege vagy a munkaidő beosztása indokolja. Pl.: ha a technológia nem teszi lehetővé a munkahely elhagyását, az egészségre ártalmas munkakörökben dolgozók az egészségügyi szempontokból megállapított hosszabb szünetben ékezhetnek, a főkezde ideje a munkaidő kezdete vagy vége előtt van. Ilyen esetekben a munkaközi szünetet a munkaidő megszakítása nélkül a munkaidő előtt vagy után lehet kiadni. Eltöltésének helyét a kollektív szerződésben kell szabályozni.

A munkaidőn kívül biztosított munkaközi szünetre ez ideig járó külön díjazás fizetését az ötnapos munkahét bevezetésétől meg kell szüntetni. A bércsökkenés elkerülése érdekében a külön díjazást a munkabérek (időbérek) a dolgozók alapbérére kell beépíteni. Ennek következtében az eddig kiegészítő fizetésként adott összeget — a hasonló elkülönítést jelentő — pótlékként sem lehet folyósítani.

A beépítést követően a három és fél túlóra után járó munkaközi szünetre sem kell külön díjazást biztosítani. Az eddig ilyen címen fizetett összeget nem kell és technikailag nem is lehet beépíteni az érintettek bérébe, mert ez nem volt rendszeres juttatás. (Ennek az összegnek a jelentős része az általánosan épülő bevételekbe, a túlmunkáért járó díj is emelkedik a rendszeres munkaközi szünetre járó külön díjazás beépítésével.) Az ötnapos munkahétre történő áttéréssel nem változik azoknak a dolgozóknak a köre, akiknek nem jár munkaközi szünet. Továbbra sem kell tehát munkaközi szünetet biztosítani azoknak a dolgozóknak, akik munkakörükben fogva a munkaidőn belül bármikor ékezhetnek, illetve akiknek munkaköre egészben vagy részben kényszeríti a munkaidőnél hosszabb munkaidőre, a munkaidő négy órát nem haladja meg, valamint azok a munkásokon, amelyek a munkaidő a négy órát nem haladja meg. A rendelkezés nem értelmezhető úgy, hogy az általában a nem fizikai dolgozókra vonatkozik. E rendelkezés alapján ugyanis — eddig is és továbbra is — a munkaidő jellegéből fakadóan csak azoknak a dolgozóknak nem jár munkaközi szünet, akik egészben vagy részben kötetlen munkaidőben vagy készenléti jellegű munkakörben dolgoznak, s így a munkavégzés megszakítása nélkül tudnak ékezni.

Az előbbi körön kívül eső nem fizikai dolgozóknak korábban és az új szabályok szerint is munkaközi szünetet kell biztosítani. Az eddigi szabályok azonban lehetővé tették, hogy ezt a munkaidőn belül adják ki. Az új rendelkezések a munkaközi szünet kiadásának ezt a módját megszüntették: az ötnapos munkahét bevezetésétől a nem fizikai dolgozók részére is a munkaidőn kívül kell tehát a munkaközi szünetet kiadni.

Hűséggel szolgált

Vágó Béla születésének 100. évfordulójára

Az egykori népbiztos és hadtestparancsnok, Vágó Béla születésének századik évfordulójára emlékezünk ma. Emlékezik a fővárosban, a róla elnevezett utca márványtáblájánál, a munkásmozgalom nagy alakjainak panteonjában, tudományos ülésszakon a nevét viselő iskolában, Baján, születése helyén, Kecskeméten, Debrecenben és másutt, ahol életében megfordult, sírközpontok a népiokért, az elnyomottak felszabadításáért.

A fővárosban érettségizett, s nyomban azután, a századfordulón, részt vállalt a szocialista fiatalok küzdelméből. Szabó Ervin tanítványa lett, mint egyetemista, a bölcsészkaron Babits, Kosztolányi, Juhász Gyula, Oláh Gábor baráti köréhez tartozott. De irodalmi, művészeti érdeklődésénél nagyobb mértékben szóló bele életébe a politika, az a föllismerés, hogy az elmaradott, félféudális Magyarország meg kell gyorsítani a társadalmi viszonyok átalakítását, az általános, titkos választójogért, a munkások parlamenti képviselőiért, a demokráciáért folytatott harcot.

Szervező és fölvilágosító munkája kiváltotta az egyetem vezetőségének rosszallását, félbe kellett szakítani a tanulmányait. Ennek ellenére, a fiatal magyar marxista értelmiség egyik nagy reményekre jogosító képviselőjeként vált ismertté. Húszévesen már a Szociáldemokrata Párt tagja és a Népszava munkatársa.

1905. szeptember 9-én a szocialista diákok szervezetének elnökeként lépett fel a budapesti Újváros háza dísztermében tartott diáktanácskozácson. Néhány héttel később, egy másik gyűlésen élesen szembefordult a magukat hazafiaknak nevező, valódiában szethúzó, elfogultságú, nacionalista gyűlölködést szító jobboldali szervezetekkel. Ezen a gyűlésen Bokányi Dezso is felszólalt, a munkások üdvözlését tolmácsolta a szocialista diákoknak.

Hamarosan sztrájkok és tüntetések robbantak ki az ország minden részében. A munkások jogaik érvényesítéséért küzdöttek. A szocialdemokrata pártvezetőség tárgyalásokat folytatott a kormánnyal, megállapodásra törekedett. A párt balszárnya mind élesebben és következetesebben fordult szembe az engedményekkel. (Nyomon követi a küzdelem történetét Mucsi Ferenc. „A Kristóffy-Garami paktum” című könyve, melyet 1970-ben jelentetett meg a Kossuth Könyvkiadó.) Vágó Béla-nak, aki a párt baloldali ellenzékéhez tartozott, ki kellett válnia a Népszava szerkesztőségéből. 1906-1907-ben a szocialdemokraták debreceni, majd 1912-ig kecskeméti pártvezetésének volt egyik eredményesen dolgozó vezetője. Ebben az időszakban — a század első évtizedében — küldöttek részt vett a szocialdemokraták országos kongresszusain. Felsőzárlásában a következetes munkáspolitikáért, a szegényparasztság ügyének felkarolásáért, a nagybirtokok felosztásának programjait, a forradalmi demokratikus erők tömörítéséért szállt síkra. 1912-ben visszatért a fővárosba, ahol az Est-lapok kiadóhivatalának vezető tisztviselője lett. Itt szerzett széles körű ismereteit és kapcsolatait a ké-

sőbbiekben kitűnően hasznosította a forradalmi munkásmozgalom javára, a világháború éveiben Vágó Béla az antimilitarista küzdelem résztvevőjeként önfeláldozóan küzdött, hogy a magyar népet romlásba döntő öldökítésnek és pusztulásnak vége szakadjon. Részt vett a Kommunista Magyarországi Pártja megalaktásában, a Központi Bizottság tagjává választották, a Vörös Újság vezető munkatársai közé tartozott. A Károlyi- és Berinkey-kormány idején a budapesti munkástanács kommunista csoportjának vezetője lett. A letartóztatott pártvezetőkkel együtt ő is a Gyűjtőfogházba került. Részt vett a két munkáspárt egyesítését előkészítő tárgyalásokon, ő volt az egységről szóló határozat egyik aláírója. A Tanácsköztársaság idején a belügyi népbiztos helyettese és a Vörös Hadsereg első hadtestének parancsnoka.

A Tanácsköztársaság bukását követően Ausztriába emigrált, s mind ott, mind később Németországban, folytatta forradalmi tevékenységét. Hitler hatalomra kerüléséig a német kommunisták soraiban harcolt és eleget tett a Kommunista Internacionálé által rábízott feladatoknak. Cikkeket írt a Rote Fahne című pártlapba. Rövid ideig a fasizmus győzelme után illegálisban Berlinben maradt, majd a Szovjetunióba ment, ahol öt évvel későbbi tragikus haláláig — ő is a koncepciók perre áldozatává vált — feddhetetlen becsületességgel tett eleget mindazon kötelezettségeinek, amelyeknek vállalása és teljesítése kora ifjúságától kezdve legfőbb célja és életének értelme volt.

Vadász Ferenc

FIGYELEM!

VÁLLALJON MUNKÁT

MŰANYAG-feldolgozó üzemünkben,

Kiemelt alapbér, teljesítményszámolás = magas kereseti lehetőség.
Bölcsődei férőhely, üzemi ebéd, vidékiek részére utazási költségtérítés.

Jelenkezni lehet:

Szeged Londoni krt. 3.,
Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat
Szegedi Kenderfonóváros, munkaerő-gazdálkodás.

Kétéves

titkárnóképző

tanfolyamot és kétéves

műszaki

rajztanfolyamot

indít a TIT Szegeden.

Jelenkezni lehet:

augusztus 10 és 15. között,
8-tól du. fél 5 óráig lehet
a Károly u. 11. sz. alatt.

A tanfolyamokról
felvilágosítást

a 12-431-es telefonon adunk.

Értesítjük vendégeinket,
hogy a strandok nyitvatartása 1981. augusztus 10-től
az alábbiak szerint változik:

Partifürdő, Ligetifürdő
Nyitva: 07—19 óráig

Kiskundorozsma Sziksósfürdő
Nyitva: 07—19 óráig

augusztus 10—30-ig
szeptember 1-től 30-ig

— hétfőtől péntekig 10—18 óráig
— szombaton és vasárnap 08—18 óráig

Várjuk vendégeinket!

Szegedi Vízművek és Fürdők

RÁDIÓTELEX

AZ MNOT TÁVIRATA

1981. augusztus 9-én Dél-Afrika és Namibia asszonyai nagyszabású tüntetést szerveztek az apartheid rendszer felszámolásáért. Azóta a világ haladó erői minden évben megemlékeznek e napról. Az idei, 25. évforduló alkalmából a Magyar Nők Országos Ta-

nácsa, az Országos Béke-tanács és a Magyar Szolidaritási Bizottság üdvözlő táviratot küldött az Afrikai Nemzeti Kongresszusnak és a namibiai felszabadítási szervezetnek. A táviratban leszögezték: a magyar nép szilárd meggyőződése, hogy a nem is távoli jövőben következik a nap, amikor a világ haladó erőinek a támogatásával Namibia népe függetlenné válik, és Dél-Afrika évszázadokon át elnyomott és kizsákmányolt népei szabadon kezükbe vehetik sorsuk irányítását.

**TETTEN ÉRTEK
A GYÜJTÖGATÓT**
Athénban pénteken a rendőrség gyűjtogatás közben tetten ért és letartóztatott egy 29 éves fiatalembert, aki beismerő vallomást tett. A sorozatos tüzetesek kapcsán a rendőrség eddig is több személyt letartóztatott, de hamarosan szabadlábra helyezték őket.